

diffidētia diuini auxilij / 7 curiosa sciēdi futu-
ra libidie sic patuit in saul / 7 in alijs sine
nūero. ¶ **¶** Vel nono ex supra p̄sumptōne
hoim / q̄ volūt reputari scire mirabilia 7 de
spiciūt eruditos in sciētis / 7 inducūt p̄ au-
toritate q̄cqd̄ imagināt. 7 maxie si fuerint i
terris longinq̄s / 7 audierint stulticias alia-
rum sectarū aut hoim sibi similiū. ¶ **¶** Vel
decimo ex certa 7 ex cogitata p̄fictōe / ad fal-
lēdū alios / 7 irridēdū / quēadmodū fit ap̄
aliqs̄ pueros scholasticos vel alios trusa-
tores. ¶ **¶** Vel vndecimo ex lectōe quorūdam
romācioꝝ .i. libroꝝ cōpositōꝝ in gallico / q̄
si poeticoꝝ de gestis militaribus. in q̄bus
maria p̄ fabulosa ē / magis ad ingerēdum
quādā nouitate 7 amirātoꝝ q̄ vitānis co-
gnitōes. ¶ **¶** Vel duodecimo ex inobedientia
ad diuinā legē / 7 ex modica eius reuerētia
vel cognitōe. Cui⁹ signū est q̄ tales sup̄sti-
tiosi aut⁹ crederēt v̄bis vel scriptis vel narra-
tionib⁹ fabulosis q̄rūlibet in apparētibus
q̄ diuine autoritati 7 suis doctoribus. imo 7
facili⁹ inducūt difficilia valde opari / vt i ier-
iunij 7 certis orōnib⁹ 7 certis votis / put-
dicūt vota sc̄e katherine / q̄ possent indu-
ci huare legis xp̄iane facilia / itē sūt ieiunia
p̄ eccl̄iaz instituta. qualia oia citius frange-
rēt q̄ dimitterēt suas sup̄stitōes lōge diffi-
ciliores / q̄ necvtilis sūt s̄ in dānatoꝝ aīaz
7 sepe corpoꝝ vergunt. q̄ p̄terea faciūt 7 ac-
ceriūt infortunij. sicut dicit q̄ imaginatio
facit casum. ¶ **¶** Proius vnū p̄ talibus est
salubre remediū / credere p̄ticiōibus 7 eis q̄
in lege dei recte viuūt 7 docēt / alioq̄n tali-
bus put supra tāgebat fuit in cassum rōci-
natoes. 7 portabūt iudiciū suū. Sed vnā
soli qm̄ volūtarie se seducūt / 7 alios secum
trahūt / put vnus p̄ncipū tpe nostro. dūz
induceret vt q̄reret p̄siliū a sapiētibus / q̄s
sciēbat eē tales 7 sibi beniuolos. vt ruz licite
eēt sup̄stitōes q̄s exercebat 7 credebat. R̄n-
dit. Cur inq̄rerē a talib⁹. Ego em̄ scio q̄ dis-
cōsulerēt mibi / ego tamē sic agere 7 sic cre-
dere penitus disposui / nec omittam. Et in
hac infelicitate positus 7 p̄nētus morte res-
pētina desisti. vellet / nollet. Nūc agnosceſ
qm̄ odit dñs obſuantes vanitates sup̄ua-
cūe. Et ecōtra. Būs vir cui⁹ est nomē dñi
spes ei⁹ / 7 nō respi. i. vani. 7 insanas falsas.
¶ Finit.

Ite ab eodē cancella

no. viij. decebris. i. 428. Lugduni aduersus
doctrinā cuiusdāz medici delati in monte
peffulano / sculpsēt in numismate figuraz
leonis cū certis characteribus / p̄ curatiōe
renum 7 aliud opusculum.

Quis ē imago A

hec 7 sup̄scriptio. Cōformit̄ ad
casū p̄positū d̄ leonis imāgie p̄
curatiōe renū / dicunt. xij. p̄posi-
tiones cum additis que sequunt̄.

¶ **¶** Prima p̄positio. Imaginū q̄ astrolo-
gice noiant̄ fabricatio 7 vsus. suspectus ē
plurimū de sup̄stitōe 7 idolatria / seu magi-
ca obſuatiōe. parebit ex sequētibus.

¶ **¶** Secūda p̄positio. Imaginūz h̄mōi
fabricatio 7 vsus rōnabiliter p̄hibitus est
per sacros doctores 7 ecclesiam.

¶ **¶** Tertia p̄positio. Imaginū h̄mōi fa-
bricatores p̄nt 7 debēt p̄ suos superiores p̄-
hiberi / inq̄ri 7 culpari. 7 si parere noluerint
p̄denari. nō obstatib⁹ palliat̄ allegatōib⁹
suis sub titulo astrologie. maxie qm̄ nō sūt
hui⁹ scie multum p̄iti. s̄m terminos a veris
astrologis. nō idolatris p̄stitutos. Cō-
nūtur ad istarū p̄positionū declarationem
quedā regule fundamētales. Et est quar-
ta p̄positio in ordine. Dis obſuatio cui-
us effect⁹ expectat̄ alit̄ / q̄ p̄ rōnē naturales
aut p̄ diuinū miraculū d̄z rōnabilē repro-
bati. 7 de pacto demonū exp̄ssio vel occulto
vehemēt̄ haberi suspecta. Sic determina-
uit tpe n̄o sacra theologie facultas parisiē.
vn̄uersitatis. ¶ **¶** Propositio q̄nta. Dis
obſuatio q̄tūcūq̄ sc̄ta 7 salubris videat̄ / i
decē aut viginti aut centū p̄ticulis. si habe-
at vnica p̄ticulā de idolatria. vel de heresi.
vel de apostasia suspectā aut infectā d̄z tota
suspecta 7 infecta reputari. nisi fiat manife-
sta sep̄atio p̄ciosi a vili. ¶ **¶** Propositio sexta.

Dis obſuatio p̄ticularis sup̄ effectibus
mirabilibus 7 extraneis sub titulo verarū
artiū palliata. debet examiari ex circūstan-
tijs libroꝝ 7 autoꝝ qui obſuatoꝝ h̄mōi p̄-
ticularē tradiderūt. ¶ **¶** Ponunt̄ p̄sequēt̄
p̄positōes seu regule ad declaratiōes p̄mis-
soꝝ. 7 ad p̄ticularē applicatiōes sup̄ imāgie
leonis de qua fit inq̄sitō. Et ē prima. septi-

Contra supstitutionē

ma in ordine. **C**haracteres seu figure vel lre nō hnt vel sortunt ex cā pure naturali et corpali efficaciā sicut nec entia mathematica cuiusmodi sūt figure et characteres sūt de potētis actiuis. et in eis sū p̄m nō est bonū neq; finis. **P**ropositiō octaua. **C**haracteres seu figure vel lre non hnt de rōne sua q; ordinent ad aliq; effectus nisi mediāte rōnali vel intellectuali suba. Si gnificare ei ē rē i intellectu p̄stīmē. **P**ropositiō nona. **C**haracteres h̄mōi si habeat vel h̄re credant efficaciā optet q; hoc sit a cā spūali/nō a pure naturali et corpali/qualis cā ē celū cū suis influētis in corpa. **A**ccipiat ex p̄cedētibus regulis cōsiliū quid agendū sit in materia p̄nti de imagine leonis cū circūstātijs. Et sit hec p̄positō p̄ ma. decima i ordine. **C**ōstat i p̄mis ex inspectōe q; ibi sūt characteres. lre si figure et dicitōes/q; nullū effectū hnt naturale pure corpale ad curatōez morbi renū/ et similitū/ sūm p̄positōez septimā p̄cedētē. **I**nter qd̄ notet i speciali s̄. **T**ho. q; tribuit astrologie/ q̄tū rōnabilit̄ dari p̄t̄ ad exēplar alberti magni mgr̄i sui cōsone t̄ ad fidez catholicā. **N**otet inq; in. ij. et. iij. q; gentes in multis capitulis. a. cxij. et specialit̄ in. cxvij. et. cxvij. **P**ropositiō undecima. **C**ōstat q; talis obf̄uatio nō ē posita ab eccl̄ia et factis doctoribus/ tanq; eueniat effectus speratus p̄ miraculū diuinū. imo nec p̄ sanctos angelos dei. q; sūt administratoz spūs p̄ electos dei ad vitā eternā magis q; ad curā corpale. et medicus et astrologus verus nō habet se multū intrōmittere de actionibus sc̄toz angeloz circa hoies p̄z ex imediate p̄cedētī cū inspectōibus iurū. et rō factis ē manifesta. **P**ropositiō duodecima. **C**ōstat q; si talis obf̄uatio nitat̄ et expectet effectū a malis āgelis seu demōib; illa est manifeste penit̄ reprobāda/ etiā si videatur finis bon; vtilis v̄ honest;. q; tomagis si ēēt mal; v̄ suspectus/ sic ē inē alios. finis questus p̄ simulatōez astrologie aut mirabiliū effectū. sup q; bus admirat̄ homies p̄ auce religiois aut fidei. **C**erū circūstātie p̄dicte magis apparebūt iuxta practicas p̄imaz p̄positiōnū si repiat̄ p̄iuctio istius obf̄uatiois de imagine leonis cū alijs obf̄uatiōibus contentis in autoribus v̄ libris

tradētib; h̄mōi figuratiōē. **E**t h̄ id dicitur. qm̄ tēporibus nostris inuentus ē liber magnus/ continēs tales obf̄uatiōes. quarum aliq; videbant̄ pie et vtilis. alie vero manifestissime erāt p̄denandē/ et supstitiose et idolatrice et de heresi suspecte vehēment;. et vt tales fuerūt etiā igni tradite pio zelo. **T**ales multe sunt obf̄uatiōes apud hyspanos in libro senaforas. **T**ales apud iudeos in iure. tales apud xp̄ianos supstitiosos sic d̄ nescio q; s̄ ydrac. **T**ales deniq; practitari q̄runt nedū p̄ vetulas sorcerias/ sed p̄ multos arma sequētes p̄tinet. **P**ostremo toties occurrit ista materia/ qd̄ si p̄ quo libet casu scribēdū ēēt. scribēdi nullus esset finis. **P**otent inē alia videri tractatulus de astrologia theologizata/ specialit̄ circa finē. **C**oncludit̄ tadē ex oib; practica sū per hoc casu p̄iculari/ postq; facta fuerit que dicta sunt sūmare et de plano sine inuolūtōe p̄cessū/ maxime si delatus reddiderit se obedire paratū/ sine p̄terna defensione p̄bibeat̄ ei de futuro q; nō amplius vtat̄. sed antidotis medicane cuius dicitur p̄fessor. **D**e p̄teritis autē sufficiat sine quauis infamia delati/ q; honor iudicij fidi. cōplato et officarijs suis maneat stabilitus. **E**t ita in catholica et fr̄atna charitate p̄sule dū ē/ q; delatus talit̄ obediat sine strepitu et figura iudicij. et p̄ iudicē ita fiat. **S**i aut̄ inueniat̄ p̄terna defensio. nō p̄teruie rigor/ sed iusticie vigor fiat. **P**articularis modus respondendi poterit ēē talis. postq; melius et plenius informat̄ sum/ de fabricatiōe et vsu talis imaginū/ q; nō sunt sūm catholice traditionē p̄mitto bona fide/ q; deinceps nequaquā vtat̄ illis. **A**ut si mit̄ iudex velit agē/ dicat̄ hoc p̄ aliū i tertia p̄sona. p̄ q; talis delatus ē. sūt melius informatus ē. p̄mittit̄ ē. **I**udex finalit̄ poterit declarare s̄ntas excoicatiois p̄ oēs tales ē. **P**roinde nō valet allegatio quorundā ex historia scholastica. q; moyses fecit imagies vna p̄ obliuione. alteram p̄ memoria. **E**t salomon exorcismos/ q; v̄ris sc̄is cōarreat miraculū. vel si salomon iam erat p̄teritus ad idolatriā p̄ vxores/ potuit dat̄ in reprobum sensum excoicitare magicos ritus/ sicut de nectanabo legit̄ et orioaste q; nascēs n̄ sūt/ et postea magicas artes exercuit. **D**eni

¶ **T**riue. 7 simples de actinitate aimerato
nalis in materia exteriori / 7 fascinatio non
sunt audiendi in modo ponendi.

¶ **E**xpliat Lugduni. viij. decēbr. **A.** cccc
ccvij. p. iohānem cancellariū parisiēsan.

Sequitur tractatus

¶ **P**ra in gñm iacobū angeli medicū studij
signis ville / modis pēssulani de obseruatione
dierū q̄tū ad opa. **P**rima cōclusio.

O **A**dne op̄ dei
sanctus est / 7 laudabile. **P**robat̄
ratione 7 autoritate. **R**atione sic.
quia a bono 7 optimo non erit aut pcedit
nisi bonū. deus altissimus oīm creator est
summū 7 optimū bonū. ergo oia eius ope
ra bona sunt. **A**utoritate pbat̄ cōclusio p
illud sacre scripture. **S**en. j. ca. **A**udit deus
cūcta que fecerat 7 erant valde bona 7c.

¶ **S**ecunda cōclusio. **D**es dies āni sūt opa
dei altissimi. deducit̄ cōclusio ex textu sacre
scripture. **S**en. j. vbi p totū capl'm describū
tur opa sex dierū. **E**t q̄liē prima dei opa fue
rūt dies 7 āni. **P**rimū āt bonū a bono ince
pit opari. h' idē testat̄ regi' p̄ba dauid. ita
psaltes dño. **T**u' ē dies. 7 tua ē nor. tu fabri
catus es aurora' 7 solē. **Q**uo circa canit eccle
sia. **E**t tunc rex p̄ditior nocte dieq; q̄ regis 7
tpoz das tpa / vt alleues fastidiū.

¶ **T**ertia cōclusio. **D**es dies anni boni
sunt. **I**sta cōclusio clare apparet 7 sequit̄ ex
duabus p̄iobibus. q̄ dies 7 anni sunt opa
singularia / sūmez infinite bonitatis. optimi
aut̄ ē optima adducere. **B**icere ergo aliquē
diem cē natura sua malū ē iniuriari deo / q̄
artifer est dierū 7 annoz. **O**pus nāq; ma
lum maliciā arguit opificis 7 artificis.

¶ **Q**uarta cōclusio. **P**rimū āno / oīm die /
7 hora diei / bonuz 7 laudabile ē opa qliber
sc̄tā licitū 7 honesta inchoare / sacē / opari 7 p
ficē. **P**tz cōclusio / q̄ sicut dies 7 āni / 7 etiam
hore diei / a deo creatore p̄deūt 7 dicuntur.
Sic 7 oīne op̄ sc̄tū licitū 7 honestū / qd̄ oī
die 7 hora inchoat̄ 7 p̄ficiat̄ a dño dūngit̄ / i
choat̄ 7 p̄ficiat̄. **B**icete xpo. **S**ine me nihil
potestis facē. **E**t rursus euāgelista iohes
ait. **D**ia p ipm facta sūt 7 sine ipō factū est
nihil. **I**ntellige cōclusionē nisi p̄cepto dī v'l
ecclesie illud opus inhibeat̄ / sicut in dieb'

festiuis aliqua opa laboriosa prohibentur
alias bona / nisi p̄hiberēt opari festo die.

¶ **Q**uinta cōclusio. **S**uppositio 7 va
na religio ac merito redarguēda ē / nō in
choare opari vel p̄ficere certis anni diebus
opus bonū vel sanctū ab ecclia nō p̄hibi
tum. **I**stud est exp̄sse de mēte apli ad Gal.
iiij. ca. vbi arguit 7 reprehendit illos de gal
lacia ita dices. **O**bseruat̄is dies 7 mēses et
tpa 7 annos. **S**equit̄. **T**imeo autē vos ne
forte sine cā laborauerim in vobis. **I**te si
timet aliq̄s vel recusat bonū aliq̄d op̄ age
re vel inchoare certo die. vel hoc ē p̄pter re
uerentiā 7 sanctitatē diei. q̄ vult die illū s̄a
ctificare. 7 si sic multo magis deberet absti
nere ab inchoatione alicuius opis diebus
solēmbus vt festa sanctissima **T**riunitatis
xpi / **R**esurrectōis dñice / **A**scensionis 7 ad
uentus sp̄s sancti / qd̄ nō faciūt obseruato
res dierū 7 annoz. **E**t talis obseruantia fit
p̄pter deuotōē ad sc̄tōs / quoz dies agitur
vel quoz celebritas tali die colebat̄. 7 talis
deuotio nullū hz fundamētū / nullā hz rō
nem / nisi solā voluntatē obseruātis tales di
es. **E**t si dicant se tales dies obseruare pro
pter euentus 7 pericula que consueuerunt
euenire his qui inchoant aliquod opus vel
iter aliquod / hoc vanū est 7 suppositioz ac
sine aliqua ratione. **Q**uolibet enī die āno
et hora diei 7 bona 7 mala contingūt. **S**ic
ergo periculum dicere / quolibet die aliq̄d
inchoare. **E**t dicatur ratio a talibus. qui
hec obseruant quā nec p̄bi / nec medici / im
mo nec astrologi docent tales obseruātiās
de festo innocētū vel alijs festis. **C**olum
taria igitur est 7 absq; apparentia rationis
alicuius talis obseruantia.

¶ **S**exta cōclusio. **S**icut vera 7 xp̄iana fi
des mirabilia opat̄ in bñ credētibus. sic et
falsā 7 mala credulitas deo p̄mittēte enī
malos interdū operat̄ / vel potius demere
tur. **P**rimā partē ad longū deducit̄ per exē
pla q̄ plurima. **A**postolus ad **H**eb. xj. **S**
et de virtute fidei ip̄a euangelica multa lo
quūtur. **R**eliqua pars cōclusionis exp̄p̄t
quotidie in male credulis quos ita de p̄
nit p̄pter malā fidem. imo dum cognoscit̄
dñs numiū adherere aliq̄bus vanis obser
uātijs p̄mittit aliquos euentus p̄tingere 7
ita eos pl' p̄sequēt̄ furari in tali op̄ione vt

De erroribus

maior fiat cecitas eorum, et in laqueis cadant que sibi fecerunt. Preterea dum imaginatio taliter obstantium dies et annos actuat ultra nimis circa tales dies, quicquid mali evenit tali die imputat malicie diei, nec aspiciunt ad ea que bene aut prospere successerunt tali die a deo, et occupat vis imaginativa circa aliquos eventus minus bonos que non potest pueri ad alia bona que illo die contingunt. Quare periculum est firmare fidem vel credulitatem que tollit omne iudicium et omnem rationem ad oppositum. Unde merito permittit deus tales decipi, et in laqueos sue crudelitatis vane incidere. Reiciat ergo fides catholica a iudiciis christorum seu virorum litteratorum, tales vanitates et superstitiosas observantias.

Septima conclusio

Victoria belli non diei sed soli deo attribuenda est, patet quia attribuere tantum opus ut est victoria diei est tollere honorem deo debitum cuius est vincere. Quod autem victoria sit solius dei habet in multis locis scripture sacre In libris Regum, Paralip., et Machabeo. Hoc testatur et rex sapientissimus salomon Prov. xxii. sic dicens. Equus parat ad diem belli dominus autem salutem tribuet. Propterea dauid rex devotissimus, quotiescumque pugnaturus erat auxilium dei et consilium quesivisse et invocasse legitur. Inde est proverbium vulgare. Les hommes font la guerre et dieu la victoire.

Incipit tractatus magistri Augustini Johannis de gerson de erroribus circa artem magicam et articulis reprobatis.

Quod laudantur magister hi nunc ut mos habet venerabiles licentiatos in medicina oblata est occasio, ut contra superstitiosas observantias, nostra periculis reprobate, et minus et nimis pernalescentes, aliqua differere. Ea non esse, sum ad utilitatem aliquorum separare curavimus, ne permixta alijs minus placuerent, et minus commode perirent in publicum. Sumpto itaque hoc proverbio pro themate. Ad edicere cura teipsum. Circa hanc inter reliquas medicas decere reuli, ut esset ornatus ad deum per filiale subiectionem, ne quicquam impij

vel superstitiosus, aut divinis legibus adversum sanitatis adipiscende causa, suis egris suaderet, rememoretur quoque iugiter illius decretalis. Cum corporalis infirmitas etc. Incidit ut conquireret de superstitiosis pestiferis magicorum, et stulticijs vularum somnigorum, qui se per quosdam ritus maledictos mederi patientibus pollicentur at ego data occasione facilius in hoc diviticulum lapsus sum, que valens, que in patrocinijs huius corruptele quidam adducere nituntur in crimine medicinarum. Nonne inveniuntur apud solenes quosdam medicorum tales superstitiose observantias inducuntur, quas etiam scriptis suis inserere curaverunt. Et consistunt in ligaturis in characteribus, in figuris, quibus in vobis peregrinis et incognitis. Quavis autem ab ipsis nulla per talibus ratione adducatur naturalis habet nihilominus efficaciam in curando. Alioquin vane imo stulte locute fuissent eis medicorum sapientes, et scriptis inseruissent. An refert Iudith, ethymol. que apollo quem deum fecit antiquitas per methodica quodam, id est per carmina et incantationes. Esculapius in super et filius eius per emperica, id est per experimeta sanaverunt homines quingentis annis ante hypocratem. que ratione cinaria que vnumur adinvenit. Deinde vox publica vnumur huiusmodi carniationum et ligaturarum, et empericorum attestat. Quia ex toto falsam dicere videtur in civile. Nec deessent argumenta ad hoc ex dictis poetarum, virgilij, ovidij, lucani, et aliorum, ex varijs quoque gentium celebribus historijs. Cur non licebit inquam istis, uti presertim cum deus operum virtutes suas indiderit ut vulgus loquitur, herbis, gemis et verbis, hanc dubitatioem ego tunc tribus diebus seu considerationibus brevitati absolui.

Primum dictum

Robabile in proba naturali et veritate fidei, certum est de demonibus. per magister parte, tenuerunt elegantissimi philosophorum, hermes termetestes plato, et omnes doctrine sectatores, apuleius, porphyrius, et ceteri. Hoc libri ab eis editi hoc libri de civitate dei ab augustino palam docet. Die est illa famosa inter eos distinctio de academioibus et kalodemioibus malis, id est bonis spiritibus. De est positio de existentia demonum apud philosophos facilius ratio